

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД В АНАЛІЗІ ВИТРАТ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Мельник О.В., гр. Б-11

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Кашена Н.Б.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

В новітніх умовах господарювання актуальним питанням для підприємств роздрібною торгівлі є підвищення якості управління витратами основної діяльності. Об'єктивна необхідність якості, своєчасності, достовірності управлінських рішень з витрат висуває серйозні вимоги до формування єдиної методики оцінки їх суми і рівня на базі системного підходу з урахуванням особливостей їх формування.

Відповідно до специфіки підприємств торгівлі (відсутність процесу виробництва), вважаємо, що витрати основної діяльності являють собою суму адміністративних витрат і витрат на збут. На нашу думку, періодичність, детальність і глибина аналізу основних витрат визначаються потребами управління. При цьому він може проводитися як в цілому по підприємству, так і за окремими підрозділами та видами витрат.

Обов'язковою умовою ефективності його здійснення є систематичність проведення. Це дозволить забезпечити динамічне накопичення аналітичних даних про витрати, чинники їх зміни, а також сприятиме підвищенню якості аналізу і обґрунтованості рекомендацій для керівництва, полегшить процес ухвалення управлінських рішень.

Оцінку дотримання кошторису та динаміки розвитку витрат основної діяльності в підприємствах роздрібною торгівлі слід починати з дослідження змін у їх складі та структурі, і виявлення потенційних можливостей відносного зниження витрат. Для з'ясування причин перевитрати в цілому і за окремими видами основних витрат необхідно проводити детермінований і стохастичний факторний аналіз. В процесі детермінованого факторного аналізу застосовують традиційні прийоми кількісної оцінки сили впливу чинників на зміну суми і рівня витрат основної діяльності, а в процесі стохастичного – методи кореляційно-регресійного аналізу. Результати факторного аналізу функціональних і стохастичних залежностей суми і рівня витрат від чинників, що визначають їх зміну, є підставою для розробки заходів щодо скорочення витрат.

Основні напрями економії основних витрат, як правило, пов'язані з вдосконаленням системи управління використанням матеріально-технічної бази, товарооборотом, персоналом підприємства і підприємством в цілому.